

2025 m. metinės ataskaitos santrauka

2025 m. EBI savo veiklą vykdė gerėjančių finansinių sąlygų, tebesitęsiančios geopolitinės įtampos ir spartėjančių technologinių pokyčių aplinkybėmis. Atsižvelgdama į tai Institucija daug dėmesio skyrė veiklos supaprastinimui – tobulino taisykles, ataskaitų teikimą, duomenų naudojimą ir vidaus procesus bei stengėsi nuo reguliavimo pereiti prie praktinės priežiūros ir stebėsenos, ypač naujojo Skaitmeninės veiklos atsparumo akto (SVAA) ir Kriptoturto rinkų reglamento įgyvendinimo srityje.

ES ir EEE bankai visus metus išliko atsparūs. Bendrą turto kokybę palaikė stiprios kapitalo ir likvidumo pozicijos, solidus pelningumas bei nusistovėjęs darbo ir nekilnojamojo turto rinkos. 2025 m. visoje ES vykdytas testavimas nepalankiausiomis sąlygomis patvirtino, kad net itin nepalankaus scenarijaus sąlygomis bankų kapitalo pakankamumo rodikliai viršytų minimalius reikalavimus. EBI taip pat nurodė išliekančius finansų sektoriaus pažeidžiamumo veiksnius, kaip antai įtampą komercinio nekilnojamojo turto rinkoje, geopolitinės situacijos keliamą riziką ir didėjančias kibernetines grėsmes, kurias skatina sparti finansinių paslaugų skaitmenizacija ir vis didesnė priklausomybė nuo ypatingos svarbos paslaugas teikiančių trečiųjų šalių.

Padaryta reikšminga pažanga supaprastinant ir tobulinant ES bendrą taisyklių sąvadą, taip prisidedant prie bendro Sąjungos siekio mažinti reguliavimo našta. Remdamasi savo ataskaita dėl reguliavimo ir priežiūros sistemos veiksmingumo, EBI pasiekė svarbių sistemos „Bazelis III“ dokumento rinkinio tikslų, tęsė darbą kredito, rinkos ir operacinės rizikos srityse bei patikslino su ASV susijusios informacijos atskleidimo terminus. Laikantis proporcingumo principo sušvelninti reikalavimai mažesnėms, nesudėtingos struktūros įstaigoms ir patikslintas planavimas keliose srityse, atsižvelgiant į teisės aktų pokyčius ir užsibrėžtą supaprastinimo tikslą. EBI toliau rėmė teisėkūros procesus, susijusius su peržiūrėta Mokėjimo paslaugų direktyva ir reglamentu, Centrinų vertybinių popierių depozitoriumų reglamentu bei Pakeitimo vertybiniais popieriais dokumentų rinkiniu, siekdama užtikrinti šių teisės aktų suderinamumą, veiksmingumą ir praktiškumą.

Ataskaitiniais metais padaryta didelė pažanga modernizuojant ES duomenų infrastruktūrą. Įgyvendinus 3-iojo ramsčio duomenų centrą, šimtams bankų prudencinės informacijos teikimas tapo centralizuotas, o priežiūros institucijoms, rinkoms ir visuomenei buvo užtikrintas didesnis skaidrumas. Europos duomenų prieigos portalas (EDAP) išplėtė bendrai naudojamų duomenų rinkinių ir analitinių priemonių asortimentą, taip sustiprindamas EBI bendrą duomenų strategiją. Institucija taip pat tobulino ASV duomenų analitiką – paskelbė pirmąją ASV rizikos rodiklių suvestinę ir toliau ruošė reguliaraus testavimo nepalankiausiomis klimato sąlygomis sistemą, siekdama užtikrinti, kad vykdant priežiūrą būtų atsižvelgiama į su klimatu ir aplinka susijusią riziką.

EBI ryžtingai ėmėsi naujų priežiūros funkcijų, numatytų Skaitmeninės veiklos atsparumo akte (SVAA) ir Kriptoturto rinkų reglamente. Laiku parengusi visus skaitmeninės veiklos atsparumo ir kriptoturto techninius standartus, EBI kartu su kitomis Europos priežiūros institucijomis sukūrė valdymo struktūras, metodikas, IT sistemas ir bendrų tyrimų mechanizmus, skirtus skaitmeninės veiklos atsparumo ir kriptoturto priežiūrai. Pagal SVAA nustatyta devyniolika ypatingos svarbos IRT paslaugas teikiančių trečiųjų šalių, todėl teko pradėti nuolatinę priežiūrą ir sustiprinti ES gebėjimą stebėti bei švelninti sistemines IRT rizikas. Pagal Kriptoturto rinkų reglamentą EBI baigė rengti reikšmingų su turtu susietų ir e. pinigų žetonų emitentų priežiūros procedūras, numatė

priežiūros pajėgumus ir padėjo nacionalinėms institucijoms suderinti savo priežiūros metodus, atsižvelgiant į kriptoturto rinkų raidą.

EBA taip pat stiprino vartotojų apsaugą ir padėjo ES ruošti naujosios Kovos su pinigų plovimu institucijos (AMLA) darbui. Ji įgyvendino Momentinių mokėjimų reglamentą, paskelbė vartojimo tendencijų ataskaitą ir vykdė koordinuotas informavimo kampanijas apie su kriptoturtu ir skaitmeniniais finansais susijusį sukčiavimą, parodydama, kad yra pasiryžusi ugdyti vartotojų finansinį raštingumą ir stebėti jų elgesį.

Galiausiai EBA stiprino priežiūros konvergenciją visose valstybėse narėse, pasitelkdama tarpusavio vertinimus, priežiūros prioritetus, lyginamąją analizę, priežiūros mokymus ir glaudesnį bendradarbiavimą su ES ir tarptautiniais partneriais. Šios pastangos prisidėjo prie nuoseklių priežiūros rezultatų ir sustiprino ES poziciją pasaulinėse diskusijose dėl finansų reguliavimo.